Een zomer vol kamermuziek: steeds meer musici organiseren hun eigen festival

Kamermuziek Steeds vaker organiseren musici hun eigen festivals en concerteries. Vijf musici over hun bevoegdheden. „We vragen musici echt omdat we ze bijzonder en goed vinden."

Joep Christenhusz 31 juli 2018 Leestijd 6 minuten

Illustratie Jenna Arts

Het is een veelgezongen lofzang op de zomerse muziekgelegenheden het klassieke kamermuziekfestival, waar een mooiuur of ensemble auf de artistieke leiding vaart.

Met respectievelijk 37 en 30 edities op de teller zijn het Limburgse Orlando Festival (gelegd door dirigent Henk Guittart) en de Zeeuwse Muziekdagen (violist Alexander Pavlovsky) jonge volwassenen. Maar de afgelopen jaren waren er al van nieuwe initiatieven. Het Twentse Stiftfestival (gestimuleerd door violist Daniel Rowland) viert dit jaar zijn vijfjarige verjaardag, Violist Matthieu van Bellen organiseerde dit voorjaar voor de zesde keer het Scaldis Festival in Zeeuws-Vlaanderen. In Amersfoort timmert het Ragazze Quartet sinds 2017 aan de weg met September Me.

Een greep uit alleen al het afgelopen jaar: violist Rosanne Philippens likes haar Amsterdam Salon (pop-concerten op vernuwende locaties) nieuwe leven in en organiseert in september de eerste editie van haar festival in het Berlijnse Artists Soundcheck. Violiste Tim Brackman bedrijft zijn programmeerexpertise via het Brackman Trio Festivals ambitieuzer aan te pakken en zette Podium Elbergen op voor kamermuziekconcerten in de Achterhoek.

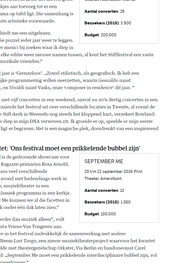

Illustratie Jenna Arts

Maar ook: Matthias van Bellen kocht het violet Maria Milstein een schuilhok in Zaandam en tovorde de plek om tot kamermuziekhuis. En huiskunstenaar Tor Schouten droeg de drijvende kracht achter het tweejarlijkse Rookfestival Festival smeedde plannen voor een bedrijfsjazzer concertreeks. En vanaf mooi Nieuwe Nooten Amsterdam was start gaan inmiddels de laatste subsidie-wortel toegedeeld.

NRC zette enkele spraakmakende initiatieven op een rij en vroeg vijf musici naar hun bevoegdheden. Kippenvel, verkrijgingsvrijheid en verwachtingsvol bedrijfsmodel een stijf vol? Of waren artistieke ambities en pure liefde voor het werk de bovenhand?

Daniel Rowland: 'Ik zoek naar verbindingen in muziek door de eeuwen heen'

„Naast veel spelen vind ik programmeren het leukste wat er is", zegt Daniel Rowland. „Ik kan eindeloos zoeken naar verrassende verbindingen in muziek door de eeuwen heen. Ik zie het als een grote puzzel, waar ik stukjes aan toevoeg tot er een doordachte programma op valt ligt. Die samenhang is een van mijn absolute artistieke voorwaarden.

„Mijn 'stiftfestival' heeft een uitgesproken meerjarigheid nodig die puzzel zeker pas weer te leggen. Bovendien kan ik er muziek bij zoeken waar ik diep in geïnd. Daar stilte en diep contact mee kan voeren. Een duurzame muzikale vriendschap."

NRC zette enkele spraakmakende initiatieven op een rij en vroeg vijf musici naar hun bevoegdheden. Kippenvel, verkrijgingsvrijheid en verwachtingsvol bedrijfsmodel een stijf vol? Of waren artistieke ambities en pure liefde voor het werk de bovenhand?

STIFTFESTIVAL

12 t/m 26 augustus 2018. Diverse locaties Noordoost-Twente

Aantal concerten: 28

Bezoekers (2018): 3.500

Budget: 200.000

Daniel Rowland: 'Ik zoek naar verbindingen in muziek door de eeuwen heen'

„Naast veel spelen vind ik programmeren het leukste wat er is", zegt Daniel Rowland. „Ik kan eindeloos zoeken naar verrassende verbindingen in muziek door de eeuwen heen. Ik zie het als een grote puzzel, waar ik stukjes aan toevoeg tot er een doordachte programma op valt ligt. Die samenhang is een van mijn absolute artistieke voorwaarden.

„Mijn 'stiftfestival' heeft een uitgesproken meerjarigheid nodig die puzzel zeker pas weer te leggen. Bovendien kan ik er muziek bij zoeken waar ik diep in geïnd. Daar stilte en diep contact mee kan voeren. Een duurzame muzikale vriendschap."

NRC zette enkele spraakmakende initiatieven op een rij en vroeg vijf musici naar hun bevoegdheden. Kippenvel, verkrijgingsvrijheid en verwachtingsvol bedrijfsmodel een stijf vol? Of waren artistieke ambities en pure liefde voor het werk de bovenhand?

Daniel Rowland: 'Ik zoek naar verbindingen in muziek door de eeuwen heen'

„Naast veel spelen vind ik programmeren het leukste wat er is", zegt Daniel Rowland. „Ik kan eindeloos zoeken naar verrassende verbindingen in muziek door de eeuwen heen. Ik zie het als een grote puzzel, waar ik stukjes aan toevoeg tot er een doordachte programma op valt ligt. Die samenhang is een van mijn absolute artistieke voorwaarden.

„Mijn 'stiftfestival' heeft een uitgesproken meerjarigheid nodig die puzzel zeker pas weer te leggen. Bovendien kan ik er muziek bij zoeken waar ik diep in geïnd. Daar stilte en diep contact mee kan voeren. Een duurzame muzikale vriendschap."

NRC Cultuurgids

Wat moet je deze week zien, horen of lezen? Onze redacteuren tippen en waarsnen.

Jouw e-mailadres

Inschrijven

Maar ook: Matthias van Bellen kocht het violet Maria Milstein een schuilhok in Zaandam en tovorde de plek om tot kamermuziekhuis. En huiskunstenaar Tor Schouten droeg de drijvende kracht achter het tweejarlijkse Rookfestival Festival smeedde plannen voor een bedrijfsjazzer concertreeks. En vanaf mooi Nieuwe Nooten Amsterdam was start gaan inmiddels de laatste subsidie-wortel toegedeeld.

NRC zette enkele spraakmakende initiatieven op een rij en vroeg vijf musici naar hun bevoegdheden. Kippenvel, verkrijgingsvrijheid en verwachtingsvol bedrijfsmodel een stijf vol? Of waren artistieke ambities en pure liefde voor het werk de bovenhand?

Ragazze Quartet: 'Ons festival moet een prikkelende bubbel zijn'

„Een eigen festival is de gedroomde showcase voor ons kwartet", zegt Ragazze-primarius Rosa Arnolli. „We spelen doorgaans veel verschillende programma's, dat strand snel bedwelmend werk in het Muziekgebouw, muziekfestivals en een schouwburg, een klassiek programma in een kerkje. Tijdens September Me kunnen we al de facetten in een kort tijdsbestek onder één dak laten zien."

„We kijken graag verder dan muziek alleen", valt tweede violist Annetta Visnes-Van Tongeren aan. „Daarom zoeken we in het festival nadrukkelijk de samenwerking met andere kunstdisciplines." Neem *Lost Tongs*, een nieuw muziektheaterproject waarvoor het kwartet de kruitdans huwelijkt met theatergezelschap Caboeters. Via Berlijn en bandoneonist Carel Kraayenhof. Arnolli: „September Me moet een prikkelende interdisciplinaire bubbel zijn, vol inspirerende ontmoetingen."

Onder het thema 'Snelkloos' vertrouwen de Ragazze wereldse kamermuziek met diverse bezetgenoten aan, ongezamde acher, compositoren over Afrikaanse percussie en dans. Maar we zetten ook flexibi. *Tripel Quartet* op de brassband, samen met het Matangi Quartet en Quirinus Bosz, een jong, veelbelovend violist uit Frankrijk. Met September Me hoden we graag een podium aan opkomende artiesten. Nee, dat is geen verkapte vorm van netwerkondersteuning. We vragen musici echt omdat we ze bijzonder en goed vinden."

SEPTEMBER ME

28 t/m 22 september 2018. First Theater, Amersfoort

Aantal concerten: 13

Bezoekers (2018): 1.500

Budget: 120.000

Birthe Blom: 'Ik programmeer alleen waar ik zelf graag naar wil luisteren'

Birthe Blom is geboren en getogen in Hoorn. Ondanks haar voorkeuren in Zeeuwsland bleef haar geboortegrond trekken. Toen de stad in 2017 haar 650-jarige bestaan vierde, vatte Blom het plan op om een concert te organiseren. Dat werd Kamermuziekfestival Hoorn.

Blom: „Dat ging best heel goed tot de band. In drie maanden tijd hebben we een compleet festival uit de grond gestampt. Inmiddels staat de telling op dertien duizend. Ook mooi is de kloos, zijn werd ik er over. Maar het geeft ook een heel zon'e energie-boost dat we er met deze zorg een paar jaar aankunnen."

KAMERMUZIEKFESTIVAL HOORN

26 oktober t/m 3 november 2018. Diverse locaties Hoorn

Aantal concerten: 27

Bezoekers (2018): 1.100

Budget: 32.000

Waarom een festival? „Met is een dynamisch format. Ik kan wel leiten zien, terwijl het gefeest toch een compacte reeuge besloten. De formule past me uitstekend. Ik bind van diversiteit: verschillende stijlen, verschillende bezetingen, jonge musici, grote namen. Ook de voornaamste inbegrip is dat ik alleen programmeer waar ik zelf graag naar wil luisteren."

Marion Bosbuizen: 'De inhoud staat voorop'

„We waren de naam Travelling Baroque ingesleeg (vergeeft), vertelt Marion Bosbuizen, zakelijk leider van zinds korte, lucratief. Via Mozaïc. „De naam stamde van de toenmalige kern we vanuit het Asylo-Ensemble overwegend oude muziek programmeerden. Tegenwoordig kijken we stilistisch veel breder. We streven naar een individueel festival, waarbij muziek uit verschillende periodes op een thema is afgestemd."

Dit jaar koos violist en artistiek leider David Rabinovich voor thema 'Pieja'. Op verschillende locaties in Flevoland wordt het vanuit verschillende invalshoeken belicht. Op het hoogtepunt van de Goede Rede-trek (Almere-Hoek) klinkt strijkensemble evenaar Fusse orgelspelers. In Lelystad speelt Hermann Mimmer werk van Ravel en Fauré.

Bosbuizen: „Het mooie van een festival is dat je in korte tijd veel kunt laten horen, terwijl er toch een stevige rode draad door het programma loopt. Bovendien programmeer je per editie voor een vast publiek. Na alloop van de concerten is er gelegenheid om samen te eten en kennis te maken met de musici; dat geeft een heel warm gevoel."

FESTIVAL VIA MUSICA

3 t/m 11 augustus. Diverse locaties Flevoland

Aantal concerten: 13

Bezoekers (2018): 2.500

Budget: 75.000

Matthieu van Bellen: 'Zakelijke overwegingen? Ik doe het puur voor het plezier'

De formule is simpel: je nodigt een musici uit en huurt een boerderij. Een week lang loet, met en skop er en gezamenlijke meeter je vooral op gebied van concertjes. „Het interessee contact is geweldig", aldus violist Matthieu van Bellen, initiator van het Zeeuws-Vlaamse Scaldis Festival. „Je leert de mooist goed kennen, persoonlijk en muzikaal, en er is volop tijd om naast de gedeelde stukken samen en onbekend repertoire in te studeren.

SCALDIS FESTIVAL

2 t/m 17 mei 2020. Diverse locaties Zeeuws-Vlaanderen

Aantal concerten: 7

Bezoekers (2018): 700

Budget: 45.000

„Scaldis is een festival in mijn geboortestreek. Daar zitten voor mij twee mooie kanten aan. Ik kan mijn muzikale vrienden laten zien waar ik ben opgegroeid. En ik kan de mensen daar laten horen waar ik over bezig ben."

Klein probleem was aanvankelijk het gebrek aan concertzalen in Zeeuws-Vlaanderen. Vaten Van Bellen, gitarist van de bi-ude vollenmuziekgroep Aantrio, vind vaak. „We speles op de grotste plekken. Een hoes café in Sas-van-Gent, jaarlijkse in Temeuzen. De oliter is hoed ongebeiangen. Dat kunst de muziek en het speelplezier alleen maar ten goede.

„Nee, zakelijke overwegingen spelen geen rol. Er is een klein budget dat opgaat aan de musici. Ik doe het puur voor het plezier. En gaare de leuk erbij is, stop ik ernaar."

KAMERMUZIEKFESTIVALS OP DE KAART

Illustratie Jenna Arts

1. **Delft Chamber Music Festival.** Tim 4/5. Delft.

Het thema van de 20ste editie is Orpheus. Gastprogrammeur en bariton Thomas Oliemans nodigt de wereldtijn en de klassieke muziek uit om de Griekse mythologische figuur op het podium te laten leven in brengen. delftmusicfestival.nl

2. **Via Musica.** 2 t/m 11/8. Diverse locaties in Flevoland.

Onder de vlag van het Apollo Ensemble viert Via Musica de luisteraar mee op een vierdaagse muzikale reis langs verschillende locaties in Flevoland. Dit jaar: luidt het thema 'Pacific'. festivalviamusica.nl

3. **Orlando Festival.** 8 t/m 19/5. Kerkrade.

Het oudste kamermuziekfestival en -concours van Nederland in de steenrode voormalige abdij Rolduc in Kerkrade. Breigt met masterclasses, workshops, lezingen en divers gegroepsconcerten onderdeel en amateurs samen. orlandofestival.nl

4. **Zelzer Muziekdagen.** 27/m 31/5.

De Zelzer Muziekdagen bestaan dertig jaar. Voor deze jubileumeditie nodigde violist en artistiek leider Alexander Pavlovsky zes gerenommeerde strijkkwartetten uit. Met onder meer het Jerusalem Quartet, het Danish Quartet en het Schumann Quartet. zelzermuziekdagen.nl

5. **Stiftfestival.** 12 t/m 25/8. Diverse locaties in Twente.

Onder het motto 'Grenzeloos' stelde artistiek leider Daniel Rowland een gevarieerd programma samen, van Purcell tot Pazzolas en van Vivaldi tot Vasks. Een leuke lang boeien toonmuziek op historische locaties in Twente. stiftfestival.com

6. **Cellofestival Zutphen.** 28/8 t/m 1/9.

Onder de artistieke leiding van cellist Jeroen den Hertder staat het International Cellofestival Zutphen een brug tussen ervaren meestercellisten en nieuw talent.

7. **Nieuwe Noten Amsterdam.** Vanaf 2/9. Pianotheater, Amsterdam.

Een nieuw concertseries voor moderne kamermuziek, gecoördineerd door Pia Schudoen en Aleksis Nanopoulos. Componisten vanuit de Nieuwe werkt, uitgenood door internationale specialisten. nieuwenoten-amsterdam.nl

8. **September Me.** 20 t/m 22/9. First Theater, Amersfoort.

Met een frisse en eigentijdse blik stelt het Ragazze Quartet ieder jaar een kleurrijk interdisciplinair festivalprogramma samen. septemberme.nl

9. **Kamermuziekfestival Hoorn.** 26/10 t/m 3/11.

Voor de derdemale keer organiseert violist Birthe Blom het kamermuziekfestival Hoorn. Klassieke muziek in vele schakeringen, op bijzondere locaties in hartje Hoorn. kamermuziekfestivalhoorn.nl

10. **Podium Elbergen.** Div. locaties in de Achterhoek.

Na vier edities van het Brackman Trio Festival besloot violist Tim Brackman zijn programmeerexpertise professioneler aan te bieden. Het Podium Elbergen organiseert hij door het jaar heen diverse kamermuziekconcerten en -cursussen. podiumelbergen.nl

11. **Muziekfeesten.** Schouwburg, Zwolle.

Samen met de collega's uit zijn Busch Trio en violist Maria Milstein toverde violist Matthieu van Bellen een schuilhok om tot kamermuziek-hub. muziekfeesten.com

12. **Scaldis Festival.** 2 t/m 17/5/2020. Div. locaties in Zeeuws-Vlaanderen.

Artistiek leider en violist Matthieu van Bellen nodigt ieder jaar een club gerenommeerde musici uit om in een (bezoeke boerderij) muzes en onbekend werk in te studeren. Verrassend repertoire op drie locaties. scaldisfestival.nl

13. **Dutch Harp Festival.** 9 en 10/5/2020. Tivoli-Vredenburg, Utrecht.

Voor het zesde jaar op rij programmeert Remy van Kesteren een festival dat geheel in het teken staat van de harp. harpfestival.nl

14. **Orangerenval Festival.** 30/5 t/m 1/6/2020. Orangerenval.

Klassieke muziek in de Friese bossen op landgoed Oranjewoud. Onder de artistieke leiding van pianist Noam Ish-Horowitz. orangerenvalfestival.nl